

بهای اشتراك

مذاكرات مجلس شورای ملی سالیانه ۲۰۰ ریال

آگهی ها ۶۰۰

مذاكرات مجلس و آگهی ها ۸۰۰

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاكرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال چهاردهم

۴ شنبه ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷

شماره ۴۸۵۸

شماره مسلسل ۱۹۰

دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاكرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۹۰

صورت مشروح مذاكرات مجلس روز سه شنبه

۱۶ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷

فهرست مطالب:

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) سؤال آقای پرفسور اعلم راجع بوضع کنسولگریهای ایران در کربلا و نجف و جواب آقای معاون وزارت امور خارجه
- ۳) تقدیم یک فقره سؤال بوسیله آقای پرفسور اعلم
- ۴) طرح گزارش کمیسیون بودجه راجع بترمیم حقوق آقای حسین بهزاد و برقراری مستمری درباره ورثه مرحوم صبا
- ۵) تقدیم یک فقره سؤال بوسیله آقای مهدوی
- ۶) شوراول گزارش کمیسیون دادگستری راجع بقابل تجدید نظر بودن احکام دادگاه انتظامی قضات
- ۷) بیانات بعد از دستور آقایان خلعت بری - مرآت اسفندیاری - صدر زاده
- ۸) تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس دو ساعت و ده دقیقه بیش از ظهر بریاست آقای عماد تربتی (نایب رئیس) تشکیل گردید

- ۱- تصویب صورت مجلس
- نایب رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت می شود (بشرح زیر خوانده شد)
- غائبین با اجازه - آقایان: ابتهاج صارمی - عبدالحمید بغتیار - امید سالار - تیمورتاش - عباسی - موسوی - عامری - سمیدی - ارباب - دکتر عدل - بهادری - دکتر سیدامامی - مشار - امامی خوئی
- بیات ما کو - فولادوند - اخوان - مهندس - بهبودی - اورنگ - دکتر اصلان افشار - ذوالفقاری - سنندجی - دکتر سعید حکمت - رامبد - قراگزلو
- غائبین بی اجازه - آقایان: دکتر طاهری - قرشی
- دیر آمدگان زود رفتگان با اجازه - آقایان: دکتر امیر حکمت - فرود - علامه وحیدی - مهندس فروغی - پردلی

مهندس سلطانی - دهقان - دکتر پیرنیا - ساکینیان - مسعودی

نایب رئیس - اعتراضی نسبت بصورت مجلس نیست؟ آقای مهندس فروهر

مهندس فروهر - اظهارات بنده يك اصلاحاتی دارد که تقدیم میکنم به اداره تدنویسی

نایب رئیس - آقای دکتر فریدون افشار - افشار

دکتر فریدون افشار - در عرایض بنده در صورت مجلس دو اشتباه هست که میخواستم تذکر بدهم اصلاح بشود

نایب رئیس - آقای مرآت - اسفندیاری

مرآت اسفندیاری - تلگرافی است که از استان کرمان راجع به هجوم ملخ رسیده برای استحضار تقدیم مقام ریاست میکنم دستور بفرمائید وزارت کشاورزی اقدام جدی تری بکند

نایب رئیس - بکمیسیون کشاورزی ارجاع میشود در صورت مجلس دیگر نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد

۳. سؤال آقای پرفسور اعلم راجع بوضع کنسولگریهای ایران در کربلا و نجف و جواب آقای معاون وزارت امور خارجه

نایب رئیس - سؤالات شروع میشود

آقای پرفسور جمشید اعلم

پرفسور اعلم - سؤال بنده از وزارت خارجه و آقای معاون وزارت خارجه این بود که سال گذشته يك بولی داده شد برای خرید زمین و خانه برای فونسلخانه ها و سفارتخانه ها امسال که بنده در يك سفر کوتاهی بمراق مسافرت کردم وضع کنسولخانه های نجف و کربلا طوری بود که بنده را وادار کرد که این سؤال را بکنم لاجرا این خانه ها خریداری نشده است از آقای معاون وزارت خارجه تقاضا دارم تشریف بیاورند جواب بدهند تا بعداً

توضیحات خود را عرض کنم

نایب رئیس - آقای معاون وزارت خارجه

معاون وزارت خارجه (دکتر صدر) - برای محل سر کنسولگری در کربلا و بصره و خانقین اعتباراتی تصویب شده است که بایستی برای آنها خانه خرید شود در کربلا خانه سر کنسولگری متعلق بدولت است ولی چون مجلس خوب نیست و خرج تعمیرش هم خیلی زیاد است تصمیم گرفته شده که يك زمین مناسبی در محله جدید کربلا که خیلی هم مرغوب است و سکنات فرات است تهیه شود و نفر مأمور از طرف وزارت امور خارجه اعزام شده اند برای ترتیب خرید زمین محل کنسولگری امامدر نجف آقایان استحضار دارند که ماحق داشتن کنسولگری نداریم زیرا کربلا و نجف در يك استان هستند و در يك استان دولت حق دارد که يك کنسولگری در مرکز آن استان داشته باشد بنابراین خرید خانه باسم کنسولگری در آنجا میسر نیست و دو نفر مأموری که رفته اند و مأمور شده اند برای اینکار مشغول مطالعه هستند که خانه ای بترتیب دیگری تهیه کنند که محل کنسولگری در نجف باشد البته اگر اقداماتی بعداً بشود باستحضار آقایان خواهد رسید

نایب رئیس - آقای پرفسور اعلم

پرفسور اعلم - بنده از فرمایشات آقای معاون وزارت خارجه چیزی نفهمیدم نه فقط قانع نشدم اصلانفهمیدم که چه گفتند چطور میشود در نجف اشرف ماحق نداریم کنسولخانه داشته باشیم و داریم بنده خودم به کنسولخانه رفتم اگر حق نداریم داشته باشیم چرا داریم؟ او اگر داریم چرا محل برای آن نخریدند؟ عرض کنم آنچه که بنده آنجا تحقیق کردم در این مدت

دارند اضافه ای تعلق نمیگیرد و در نتیجه حقوق قضاتی که در شهرستانها خدمت می کنند با قضاوت مرگز نفاذی ندارد و در نتیجه هیچکس حاضر نیست بشهرستانها برود و تمام شهرستانها از لحاظ قضائی ناقص است . آقایانیکه اینجا تشریف دارند حتماً میدانند که در حوزه انتخابیه خودشان یک نفر دو نفر سه نفر کم دارند و عاقلان این است که قضاوت نمیروند و دلیل نرفتن هم اینست که وسیله مسکن و مزایای دیگر برای آنها نسبت به تهران موجود نیست که بارخوشی بشهرستانها بروند آقایان قضاتی که در تهران هستند از تمام مزایائی که کارمندان دولت در تهران دارند بهره مند می شوند اما در شهرستانها این امتیازات را ندارند و برای همین است که کادر قضائی شهرستانها خالی است این است که بنده نظر جناب آقای دکتر عاملی را باین مسئله جسد میکنم که در این لایحه اصلاحیه تشکیلات که بمجلس خواهند داد این را در نظر بگیرند اصولاً این اختلاف پایه ای که در بدو استخدام قضاوت منظور شده است که در طهران قضاوت با پایه سه و در شهرستانها با پایه چهار استخدام میشوند این تفاوت باید همیشه ملحوظ بماند یعنی اگر یک قاضی بخواند از شهرستان بطهران منتقل شود با یک پایه کمتر و اگر بخواند از طهران بشهرستان برود یک پایه اضافه برای او منظور شود در نتیجه قضاوت تشویق می شوند که بشهرستانها بروند مثلاً در آذربایجان و تبریز از شصت و نهم بازرسی سه تا بیست تعطیل است و دادگاه بخش میان دو آب که یک بخش صد هزار نفری است برای نداشتن عضو دفتری تعطیل است خلاصه بنده نظرو وزارت دادگستری را برای اصلاح کادر قضائی شهرستانها که مایه تریح در کار مردم است جلب میکنم و این لایحه هم بمناسبت آنکه آن آثاری که قطبیت آن موجب اشکال بود با این طرح تا اندازه ای رفع شده است و بالمآل با اصلاحاتی که در آن می شود و با پیشنهاداتی که خواهد شد کاملاً اصلاح میشود بنده باین لایحه موافقم (احسن)

رئیس - آقای دکتر رضائی
دکتر رضائی - بنده بسیار خوشوقتیم که طرحتی که عده ای از آقایان محترم تهیه کردند و با مضای عدمای از آقایان رسیدو تقدیم مجلس شورای ملی شد و در کمیسیون دادگستری مورد توجه قرار گرفته و امروز در مجلس شورای ملی مطرح است بنده خودم یکی از امضا کنندگان بودم و صددر صد باین طرح موافقم زیرا این امر یکی از اصول مسلم قضا است که کسی را که میخواهند مجازات کنند با اجازه بدهند که حد اقل بیش از یک مرتبه از خودش دفاع کند اما من اینچایک تقصیری دیدم که خواستم بعرض برسانم توجه آقایان را باین قسمت معطوف

دارم در جمله دوم ماده واحده ذکر شده است که دادگاه انتظامی از ه نفر تشکیل می شود یک نفر از اعضای بدوی انتظامی که بقید قرعه از بین خود انتخاب مینمایند بنده دلیل گنجاییدن این مطلب را در اینجا تلفت نشدم اگر توضیح قانع کننده ای داده نشود من شخصاً با آن مخالفم و پیشنهاد می دهم که ماده صلاح در این است که دادگاه تجدید شخص مهم بتواند بیاید با آزادی از خودش دفاع کند و اعضای دادگاه تجدید بنظر هم در محظوظ قرار نگیرند اما گذاشتن یک نفر از اعضای دادگاه بدوی انتظامی در آن دادگاه بعقیده بنده مخالف با این نظر است و بهتر است که دادگاه تجدید بنظر انتظامی تشکیل بشود از ۵ نفر از رؤسای شعب و مستشاران دیوان عالی کشور کداری شرایط عضویت دادگاه انتظامی باشند بنده این پیشنهاد را کرده ام و تقدیم مقام ریاست خواهم کرد و امیدوار هستم که آقایان موافقت بفرمایند که این طرح باین ترتیب اصلاح شود قسمت دیگر عرض بنده راجع به اعاده دادرسی است که برای آقایان و کلای دادگستری در نظر گرفته شده که البته کار صحیحی است اما نظری که بنده دارم اینست که چرا این اعاده دادرسی شده اند در نظر گرفته نشده است و من خوشوقتیم که این مطلب مورد توجه جناب آقای صدرزاده قرار گرفته و پیشنهاد می دهم در این مورد تهیه کرده اند امیدوارم که آقایان توجه بفرمایند که این قسمت هم اصلاح شود

رئیس - آقای صدرزاده مخالف هستید؟ (صدرزاده - در یک قسمت) بفرمایند **صدرزاده -** بطور کلی بنده در کلیه لویجی که بکمیسیون دادگستری احاله میشود و در آنجا اختراع عضویت داشتم همیشه معتقد بوده ام که راه مذاقعه را باید برای هر کس که مورد اتهام قرار گرفته باز گذارد و حتی المقدور با امکان داد که از حق خودش دفاع کند (صحیح است) سابق بر این در مورد قضاوت که بحکم محکمه عالی انتظامی محکوم میشدند این حکم دیگر قابل تجدید نظر نبود و چه بسا موجب کردند و با مضای عدمای از آقایان رسیدو تقدیم مجلس شورای ملی شد و در کمیسیون دادگستری مورد توجه قرار گرفته و امروز در مجلس شورای ملی مطرح است بنده خودم یکی از امضا کنندگان بودم و صددر صد باین طرح موافقم زیرا این امر یکی از اصول مسلم قضا است که کسی را که میخواهند مجازات کنند با اجازه بدهند که حد اقل بیش از یک مرتبه از خودش دفاع کند اما من اینچایک تقصیری دیدم که خواستم بعرض برسانم توجه آقایان را باین قسمت معطوف

در اینجا بیش بینی شده است این اعاده دادرسی در دیوان کشور بعمل بیاید اینجا امروز صبح که خدمت آقای خلعتبری رسید میگردم ایشان پیشنهادی دادند که آن اعاده دادرسی یعنی رسیدگی مجدد اگر در همان محکمه تجدید نظر بعمل بیاید بنظر بنده مناسبتر خواهد بود برای اینکه آن يك دادگاه کافی است که تشکیلی می شود برای رسیدگی بتخلفات بنا بر این آماده خواهد بود در مورد تخلفاتی که برای قضاوت پیش می آید اگر موجب برای اعاده دادرسی پیش آمد آنرا هم رسیدگی کند و شاید هم تاحدی موجب سرعت رسیدگی بشود ولی بهر حال در این تبصره سوم که در اینجا ذکر شده است و حتی مورد افاضل شده اند بنده سه نکته را برای توجه آقایان لازم میدانم ذکر کنم یکی اینکه این اعاده دادرسی هم برای قاضی و هم برای وکیل باشد و مستشاران در این جهاتی که رسیدگی میکنند و جهات خاص اعاده دادرسی بنظر می آید همان مقرراتی که در قسمت های کفتری منظور شده و شاید جهات اعاده دادرسی در اینجا خیلی صدق پیدا نکنند چون مجازاتی که تعیین شده در حقیقت يك جنبه کفتری دارد پس باید این جهات و موجباتی که برای اعاده دادرسی در قانون دادرسی کفتری موجود است در اینجا منظور شود و حتماً اگر آن ناقص و یا نارسا باشد در اینجا تصریح شود و آن نقص مرتفع شود و مطالب دیگر اینست که کدام محکمه رسیدگی کند چون ما بموجب ماده اول این قانون بنمایم این برخلاف عدالت بود که برای قضاوت یا برای وکلای دادگستری در صورتی که آن موجبات فراهم شود راهی برای اعاده دادرسی در نظر گرفته نشود نهایت بنده در کمیسیون باین صورتی که در اینجا تنظیم شده است موافق نبودم و این نکته را الان در اینجا بیان می کنم اگر بنا باشد که ما محقار برای وکلای دادگستری موجبات عودو اعاده دادرسی قائل شویم بهمان دلیل و بلکه بالاتر از آن برای قاضی هم باید موجبات آن عود فراهم بشود بنابراین بنده معتقد هستم که تبصره سوم که نوشته است احکام صادره از احکام صادره از دادگاه عالی انتظامی که مبنی بر محکومیت وکیل دادگستری از درجه ۴ بیالا باشد در صورت وجود یکی از موجبات اعاده معاکه قابل تجدید و رسیدگی می باشد معتقد هستم که نوشته شود مبنی بر محکومیت وکیل دادگستری و قاضی هر دو زیرا ما که این حقوق را برای وکیل دادگستری منظور می داریم از نظر اینست که وکیل دادگستری وابسته بدستگاه قضائی است پس مناسبتر و بنا بقانون اولویت برای قضاوت هم این حق را باید قائل شویم تبصره - دیوان کشور بار عاقت دفاعات

حضوری متقاضی اعاده که حق استفاده از کلیه اصول و موازین اساسی و قضائی را دارد رای ماهوی خود را صادر خواهد کرد

مشایخی
 پیشنهاد میکنم سه تبصره زیر بماده واحده اضافه شود:
 تبصره - احکام قطعی محکومیت و کلاه دادگستری که باستناد ماده ۲۳ لایحه قانونی استقلال کانون و کلاه و فقرات ۴ و ۵ ماده ۷۷ آیین نامه آن باشد قابل اعاده دادرسی در یکی از شعب دیوان عالی کشور میباشد

تبصره - دیوان کشور با استماع دفاعات حضوری وکیل متقاضی اعاده (که حق استفاده دفاعی از کلیه اصول اساسی و موازین قضائی و مزایای موجود برای متهم کفتری و خواننده حقوقی برای او معفوظ است) رای ماهوی نهائی خود را صادر خواهد کرد

تبصره - مادام که اعاده رسیدگی در دیوان کشور پایان نیافته آثار اجرائی احکام مزبور مرتفع و متوقف شده با صدور حکم برائت مدت مجرمیت جزء مدت اشتغال معینه در بند (ب) (و ج) لایحه قانونی مذکور مصوب ۱۳۲۵/۱۳۲۴ خواهد بود

مشایخی
 اینجانب پیشنهاد میکنم تبصره ۳ ماده واحده راجع بماده گاه تجدید نظر قضاوت بطریق ذیل اصلاح میشود:
 احکام صادره از دادگاه عالی انتظامی که مبنی بر محکومیت وکیل دادگستری باستناد ماده ۲۳ لایحه استقلال کانون و کلاه صادر شده در محکمه تجدید نظر انتظامی مذکور در این قانون تا یکماه از تاریخ تصویب این قانون قابل تجدید نظر و رسیدگی است

ارسلان خلعتبری
 اینجانب پیشنهاد میکنم ماده واحده بطریق ذیل اصلاح شود:
 احکام صادره از دادگاه عالی انتظامی قضاوت در صورتی که مبنی بر محکومیت از درجه ۴ به بالا باشد قابل تجدید نظر است

ارسلان خلعتبری
 تبصره ۲ - احکام صادره از دادگاه عالی انتظامی که مبنی بر محکومیت وکیل بمجازاتهای مذکور در ماده ۲۴ فقرات ۴ و ۵ ماده ۷۷ لایحه قانونی استقلال کانون و کلاه آیین نامه آن باشد در صورتی که واجد یکی از ملل نقض فرجامی با اعاده دادرسی احکام محاکم کفتری یا مدنی باشد و همچنین در صورت مخالف آن احکام با یکی از اصول اساسی و موازین قضائی قابل تجدید رسیدگی است و دادگاه تجدید نظر انتظامی پس از قبول درخواست به تقاضای اعاده دادرسی رسیدگی و حکم

خواهد داد و این حکم قطعی است

صدرزاده
نایب رئیس - پیشنهاد های واصله چاپ و ضمیمه اصل لایحه برای شور دوم به کمیسیون دادگستری ارسال میشود

۷ - بیانات بعد از دستور
آقایان: خاقتبری - مرآت
اسفندیاری - صدرزاده
نایب رئیس - چون مطلب دیگری در دستور نیست با اجازه تبصره ماده ۶۱ نطق های بعد از دستور آغاز میشود آقای خلعتبری - خواستم باستحضار آقایان نمایندگان محترم برسانم که در روز کمیسیون کشاورزی مجلس شورای ملی صبح يك جلسه چهار ساعت داشت و بعد از ظهر هم از ساعت پنج تا ساعت ده نیم مشغول رسیدگی به آیین نامه لایحه اعتبارات بانک کشاورزی در باره ۳۵۰ میلیون تومان بود که موضوع مورد توجه تمام آقایان نمایندگان محترم است (صحیح است) و برای اینکه معلوم باشد مجلس همیشه رعایت سرعت در کارهای لازم را میکند تا ساعت ده و نیم شب آقایان مانند نو آیین نامه تمام شد لازم میدانم عرض کنم شورای عالی اقتصادی وزارت کشاورزی که در تنظیم آیین نامه دخالت داشته اند البته مطالعات زیاد کرده اند و قسمتهائی که از لحاظ آیین نامه قابل توجه و مهم بود این بود که در آیین نامه برای جلوگیری از سلف فروشی اعتباراتی که بشرکت های تعاونی و کشاورزی داده شده است و هم چنین وام های مستقیم کوتاه مدت تقریباً قابل توجه است و کمیسیون کشاورزی این قسمت را تأیید کرد و نمایندگان دولت هم توجه باین امر مورد تقدیر قرار گرفتند قسمت دیگر که موجب نگرانی بود این بود که بماده اعده قبلی قسمت عمده این وجوه را بعنوان مختلف بعنوان ضرجهای بدون نتیجه یا طرحهای واهی ببرند و استفاده کنند و این پول بکشاورزها و باشاخه های که احتیاج دارند نرسد کمیسیون کشاورزی در این قسمت با فشاری کرد و صدی شصت از این وجوه تخصیص داده شد بقرضهائی که کمتر از یکصد هزار تومان است و وامهای متوسط المده و طول المده و برای وامهای بیش از صد هزار تومان بصورت مقرشده هیچ فردی بیش از این صد هزار تومان از این پول نمیتواند استفاده کند برای اینکه اگر این عمل نمیشد ممکن بود اشخاصی که کتلهائی تشکیل دهند یا عاقلان نباشند و قسمت عمده این پول را از اختیار بانک کشاورزی خارج کنند و باین ترتیبی که کمیسیون اتخاذ کرد و بصورتی که کمیسیون نتواند عمل نماید و نتیجه به آنجا میرسد که مردم بسیار ناراضی میشوند و نتیجه ای از عمل گرفته نمیشود در صورتی که خدا شاهد است الان که نخست وزیر اینجانب است من شاهد هستم که چقدر در اینکار اصرار

سالی ۱۲۵ هزار تومان دیگر بتواند بگیرد یعنی برای هیچ شرکتی و هیچ فردی دیگر قدرت نیست از این پول بیش از يك میلیون تومان استفاده کنند و صدی شصت این پول اختصاص دارد باستفاده اشخاص و کشاورزها و برای اینکه جلوگیری از فعالیتهای کشاورزی و عمران نشود کمیسیون کشاورزی تا این حدود موافقت کرد برای اینکه اگر یکمده از مهندسين و اشخاص دیگر خواستند شرکتهائی تشکیل بدهند در حدود يك میلیون تومان فعالیت داشته باشند و دیگر دو سه و دو میلیون برای کسی باشد کفی از این محل قابل استفاده نیست و این پول باره ای که اتخاذ شد بدست اکثریت کشاورزان و مردم و طبقات متوسط مملکت خواهد رسید عرض کنم قسمت دیگری که به اعتبارات اضافه کردیم اعتبار تعمیر قنوت واحداث قنوت است و خوشبختانه این تذکرات تمام مورد قبول رئیس شورای عالی اقتصادی و بانک کشاورزی قرار گرفت و در يك محیط بسیار صمیمانه و حسن تفاهم این مطالب را که تذکره داریم مورد موافقت قرار گرفت و آیین نامه تنظیم شد عرض کنم کشاورزان از جهت معرفی ضامن از جهت پول دادن در مقابل محصولی که در زمین هست محصول موجود تا کتون قرض را با شرایط سخت میدادند ما قرار گذاشتیم که بشکاورزان در مقابل محصول موجود قرض بدهند تا کشاورزان بتوانند با داشتن زمین که زراعت کرده اند از بانک کشاورزی پول بگیرند و مانع انلاف محصول آنها نشود چون مجلس شورای عالی نهایت علاقه را بانجام این کار داشت بنده خواستم مختصراً عرض کنم که ما نهایت کوشش را کردیم که این پول در اختیار اکثر مردم قرار بگیرد این عرض اول بنده بود عرض دوم این است که من در شب ساعت ۱۰ که از مجلس به منزل رفتم با حالت خستگی زیاد دیدم از شهسوار و راسر تلگرافات زیادی رسیده بود و بصورت در مذاکرات تلفوی شکایات زیادی شده بود مبنی بر این که عده زیادی از کشاورزان جای رفته اند در تلگرافخانه و تحصن اختیار کرده اند خواستم علت این مطلب را این جا عرض کنم حقیقتاً شهادت میدهم شخص جناب آقای نخست وزیر در این موضوع نهایت با فشاری را داشته اند اما بعضی حضرت همایونی گرا را از امری صادر فرمودند يك برنامه و يك حسن نیتی هست و يك فکری هست در اولیای امور ولی بدستگاه که میرسد طور دیگری عمل میکنند و نتیجه به آنجا میرسد که مردم بسیار ناراضی میشوند و نتیجه ای از عمل گرفته نمیشود در صورتی که خدا شاهد است الان که نخست وزیر اینجانب است من شاهد هستم که چقدر در اینکار اصرار

دارد که نتیجه خوبی گرفته بشود و حالا عمل نمیشود برای این است که دستگاههای مختلف مطالعه نمیکند و بعد هم عملیات یکدیگر را خنثی میکنند ۲۰ روز قبل دولت دعوتی کرد از یک عده ای و ضمناً چهار نفر از آقایان وزراء هم در آنجا دعوت داشتند هم افراد مربوط بکشاورزی دعوت داشتند و تصمیم گرفته شد در آن کمیسیون که امسال قضیه چای از طریق انحصار عمل بشود ۸ ساعت بعد در نفر از آقایان وزراء از فکر خودشان برگشتند و ما نمایندگان گیلان نه دخالت کردیم و نه شرکت کردیم و اصلاً نمیدانیم دولت که حسن نیت دارد چرا عمل نمیکند یا رسال دستگاه شرکت چای سازمان برنامه خیلی خوب عمل کرد بکشاورزها خیلی تعدی شد ولی شنیدم که جنس خیلی خوبی تهیه شد و برای دولت يك اعتباراتی تأمین شد و نتیجه خوب داد و چای را بنوع مرغوب و صحیح تهیه کرد که جناب آقای خرازی فرمودند که چای ایران در بازارهای دنیا بورس پیدا کرد ولی با کمال تأسف بدون برنامه و مطالعه شرکت چای سازمان برنامه را گفتند دخالت نکنند و شورای عالی چای را منحل کردند و آن ترتیب صحیح سابق از بین رفت بدون اینکه فکری بکنند يك ترتیب صحیح جای این بگذارند مثل سال گذشته که نتیجه اینکار این شده است که یکصد هزار نفر کشاورز متروک بودند که برك بجز شانرا بفرود شد ولی خریداری نیست ، دستگاه دولت آماده خرید نیست کارخانه های خصوصی هم بلكت و ربع قیمت میخرند در صورتی که اعلیحضرت همایونی از يك طرف در مورد کشاورزی عمل میفرمایند ۳۵۰ میلیون تومان برای کشاورزی تخصیص میدهند دولت آنطور اقدام و مراقبت میکند نمایندگان محترم اینهمه اقدام میکنند برای کارهای کشاورزی و ما تا نصف شب می نشینیم برای مراقبت در کارها زحمت میکشیم نتیجه این میشود که برك سبز و محصول مردم از بین می رود یا رسال خود رئیس دولت آقای دکتر اقبال دستور دادند رسیدگی کردند دیدند که چای دخل و خرج برای کشاورز نمیکند قبول کردند که مبلغی بقیه اضافه کنند یعنی امسال میبایستی برك سبز با قیمت بیشتری خریده شود و امسال میبایستی که نتیجه مطالعه خودش را بصورت عمل در آورده باشد يك مرتبه دو تا وزیر سه تا وزیر با چند نفر وارد کنند چای با اطلاق بازرگانی تصمیم گرفتند که چند نفر تاجر وارد کنند چای بایول دولت تشکیل شرکتی بدهند اگر ضرر کردند جبران آنرا از بول دولت بکنند آقا اگر میخواستید این کار را بکنند همین بول را بکار خانه های داخلی و بین کشاورزان تقسیم میکردند و حالا که ۶ روز میگذرد از فصل ده روز است چای چیدن در

گیلان و مازندران شروع شده هیچکس خریداری نیست و مردم همه آه و ناله دارند در شهرها عزای عمومی اعلام شده است خدا شاهد است شخص شاه و شخص رئیس دولت والله میل دارند بکشاورز کمک بشود حسن نیت دارند ولی دستگاه ماطوری عمل می کند که کار را خراب میکند و نتیجه نمی رسد از یک طرف واقفاناً حسن نیت و حمایت و علاقه برای امور کشاورزی هست و بعد از یکسال عمل وقت شاه گرفته شده وقت دولت گرفته شده موقمی که میبایستی چندین هزار نفر کشاورز را راضی نگاهداریم در این وقت ترتیبی میدهند که کشاورز نمیتواند برك سبزش را بفروشد و کسی نیست آن را بخرد (پردلی - خرد مالکین و کشاورزان محکوم هستند بایستی از بین بروند) نه محکوم هم نیستند خدا شاهد است که من دلم میسوزد بول میگیریم خرج میکنیم اینطور توجه هست من خودم بکروزی بودم که نخست وزیر (در این موقع یادداشتی برای آقای خلعت بری رسید) بنده و قتم دارد تمام می شود جناب آقای رئیس اگر ممکن است يك چند دقیقه از وقت آقایان استفاده کنم

نایب رئیس - چون چند نفر از آقایان هم تقاضای صحبت کرده اند در نطق بعد از دستور هم ده دقیقه بیشتر وقت منظور نشده

خلعت بری - استدعا میکنم حالا که آقای نخست وزیر تشریف ندارند جناب آقای دکتر اهری يك اقدامی فرمایند که يك نفر را بفرستند بمحل که جواب مردم را بدهند (صحیح است)

نایب رئیس - آقای مرآت اسفندیاری بفرمایند

مرآت اسفندیاری - بطوری که آقایان نمایندگان محترم استحضار دارند یکی از شخصیت های بزرگ و خدمتگزاران صدیق و واقعی این کشور علی سبیلی سفیر کبیر شاهنشاهی ایران در انگلستان در روز قبل در مأموریت لندن برحمت انبوی بیوست اطمینان دارم فوت آن مرحوم نه تنها ضایعه بزرگی برای وزارت امور خارجه و دستگاه دولت بوده بلکه قلوب عموم دوستان و اشخاصی را که در طول خدمت با آن مرحوم آشنائی و سابقه همکاری و دوستی نزدیک داشتند جریحه دار و داغدار نموده (صحیح است) مرحوم علی سبیلی در طول خدمت خود چه در وزارت امور خارجه و وزارت کشور که همواره در بسترهای حساس آن وزارتخانه ها مأموریت داشتند چه در مقام نخست وزیری که دو مرتبه بنا به امر اعلیحضرت همایون شاهنشاه خدمت خطیر کشور را در مواقع حساس به عهده داشته بهترین وجهی از عهده خدمات محوله برآمده بنوعی که خدمات آن مرحوم همواره مورد توجه شخص اعلیحضرت همایون شاهنشاه بوده

است رجاء وائق دارم که ملت ایران و تاریخ ما نیز خدمات آن خدمتگزار صدیق شاهنشاه و کشور را هرگز فراموش نخواهد کرد بنده بسهم خود از درگاه خداوند متعال برای روح آن مرحوم طلب مغفرت و آموزش راطلب دارم (احسن است)

نایب رئیس - آقای صدرزاده بفرمایند

صدرزاده - راجع به آئین نامه ای که در کمیسیون کشاورزی تصویب رسید بنده بنوبه خود از اعضای محترم کمیسیون کشاورزی تشکرمی کنم که هر چه زود تر این آئین نامه را تصویب فرمودند و امکان این حاصل می شود که از این ۳۵۰ میلیون تومان بکشاورزان نقاط مختلف مملکت کومک بشود تا سطح تولید ترقی پیدا کند ولی این نکته را هم می خواهم اینجای یادآوری کنم که این دقتی را که کمیسیون کشاورزی در این موضوع مبذول داشت بر اثر پیشنهادی بود که در خود قانون کردیم که آئین نامه را بیاورند بتصویب کمیسیون کشاورزی برسانند و اگر این قید در آن قانون نشده بود چه بسا آن آئین نامه را وزارت کشاورزی تهیه کرده بود بدون اینکه اصلاحی در آن بشود اجرا میشد (صحیح است) و مورد تصویب قرار می گرفت و چهارم ای هم نبود و بنده خواستم از این موقع استفاده کنم و به آقایان یادآوری کنم که در همه قوانین مهم برای هر جا که تصویب آئین نامه قید میشود حتی المقدور موافقت بفرمایند که از تصویب کمیسیونهای مجلس آن آئین نامه ها بگذرد برای اینکه نظریاتی که بخیر و صلاح مردم داریم در آن جا بگنجانیم و ملحوظ داریم ضمناً هم خواستم یادآوری کنم راجع بطرحی که آقایان نمایندگان محترم مجلس راجع به شوراهای کشاورزی بمجلس شورای ملی تقدیم کردند و چندین ماه قبل تصویب شد و به صورت قانون بیرون آمده و بمجلس سنا رفت برای تصویب مطلقاً در این چندماه نتیجه رسیدگی آن اعلام نشده میخواستیم از مقام محترم ریاست تقاضا کنم بمجلس سنا یادآوری کنند که نسبت به آن قانون اقدام کنند و نظرشان را اعلام بدارند تا کشاورزان مملکت هم مانند بازرگانان بتوانند شوراهائی داشته باشند و در پیشرفت امور زراعت با مردم و دولت تشریک مساعی کنند (صحیح است) نکته دیگر راجع بر آه آن بود که میخواستیم مرضی گنم نسبت بر آه آن تبریز و مشهد من خیال

میکنم که همه آقایان نمایندگان در این مسرت و شادی شریک هستند (صحیح است) و همه اشخاص و افراد این مملکت از این پیشرفتی که برای مملکت حاصل شده است البته سیاستگذارند و در عین حال بنده می خواهم این نکته را بگویم که تصور میکنم کم کم نوبت استان فارس و سایر استانهای کشور هم رسیده باشد و آقایان هم در این کار با ما کومک کنند و باید سعی کنیم که هر نقطه از نقاط مملکت در حدود قدرت و توانائی و استعداد هائی که دارند بتوانند یک نمونه بارزی برای ترقی و تعالی مملکت باشند ، من امیدوارم که دولت نسبت بفارس و سایر استانها و اتصال آنها بر آه آن يك اقدام سریعی مبذول بدارند که اسباب امیدواری افراد سایر نقاط مملکت هم فراهم بشود ، ملاحظه بفرمایید در مسأله دانشگاه يك قانونی در دهسال قبل در موقمی که همین جناب آقای دکتر اقبال وزیر فرهنگ بودند بمجلس آوردند برای تأسیس دانشگاههای شهرستانها که يك فوریت آن در مجلس تصویب شد و بعد هم در زمان وزارت فرهنگ مرحوم دکتر زنگنه آن قانون از تصویب نهائی مجلس شورای ملی گذشت شاید آن روز فکر نمیشد که شهرستانهای ایران دارای دانشگاه ای بشوند ولی بر اثر توجهات اعلیحضرت همایون شاهنشاه الان استان اصفهان و فارس تبریز ، مشهد ، خوزستان ، دارای دانشگاه های متعددی شده اند که بصورت دانشگاه در آمده است و بطوریکه آقایان اطلاع دارند فردا که ۴ شنبه است در شیراز يك کنفرانسی از تمام اساتید و دانشیاران مرکز و شهرستانها تشکیل میشود برای اینکه راجع بتوسعه دانشگاهها تبادل نظر بشود من خیال میکنم از نقطه نظر فرهنگ این اقدام يك مزه و بشارتی باشد و ما باید حتی المقدور اقداماتی که میکنیم در نظر داشته باشیم آنرا توسعه بدهیم بتمام شهرستان ها که همه شهرستانها بتوانند از این اقدامات استفاده کنند چنانچه در استانهای که هنوز دارای دانشگاه نیستند نسبت بآنها هم كوشش بشود وزارت فرهنگ ترتیبی بدهد که آنها هم دارای دانشگاه بشوند (صحیح است)

۸- تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

نایب رئیس - چون مطلب دیگری در دستور نیست و دیگر اجازه ای هم خواسته نشده جلسه را ختم می کنیم ، جلسه آینده روزه شنبه هجدهم اردیبهشت ساعت ۹ صبح خواهد بود دستور هم لوایح موجود (مجلس يك ساعت پیش از ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - **عماد تربیت**